

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1937 kl. 3 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i kungörelsen
angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga
jordbruk.*

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 265, av herr *Johansson* i Norrfors *m. fl.* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring i Kungl. Maj:ts kungörelse den 12 oktober 1934 angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk att åtminstone i Norrland bidrag må utgå även för fastighet som — eventuellt tillsammans med sambrukad fastighet — har en åkerareal överstigande 10 hektar.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande av lantbruksstyrelsen.

Jämlikt § 1 kungörelsen den 12 oktober 1934 (nr 498) angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk må dylikt bidrag utgå under förutsättning bland annat, att jordbrukets areal åker, inberäknat i förekommande fall den areal, för vars uppodling till åker statsbidrag ifrågasättes, icke överstiger tio hektar samt att jordbruket icke brukas gemensamt med annat jordbruk av den storlek, att de gemensamt brukade jordbrukens tillhopatagna areal av sådan jord, som nyss sagts, överstiger tio hektar.

Lantbruksstyrelsen har avgivit följande yttrande.

»I syfte att belysa förhållandet mellan totala antalet brukningsdelar länsvis inom landet och antalet brukningsdelar under 10 hektar har lantbruksstyrelsen låtit utföra nedan intagna sammanställning. Därav framgår tydligt, att de fem norrlandslänen äro utpräglade småbruksområden, i det att antalet brukningsdelar under 10 hektar varierar mellan 82.5—96.0 procent av hela antalet inom ifrågavarande län befintliga brukningsdelar. Det stora flertalet jordbrukare är sålunda redan nu i tillfälle att erhålla statsbidrag för här ifrågavarande ändamål. Detta synes särskilt vara fallet inom övre Norrland, där jordbruket torde vara sämst ställt.

Om den i ovannämnda kungörelse stadgade begränsningen av jordbrukens storlek för erhållande av statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk skulle upphävas för hela Norrlands vidkommande, torde åtgärden få

nämnevärld betydelse endast för jordbrukare inom södra Norrland, speciellt Gävleborgs län. Lantbruksstyrelsen håller emellertid före, att ett jordbruk på över 10 hektar inom Norrland i allmänhet knappast kan betraktas såsom ofullständigt.

Jordbrukarna i Norrland äga ofta skog, från vilken de kunna hämta någon — stundom avsevärd — extra inkomst. Dessutom förefinnas under normala förhållanden i skogsbruket rikliga tillfällen till förvärvsarbete vid sidan av jordbruksarbetet. Då dylika möjligheter till extra inkomst icke förefinnas i samma utsträckning inom vissa andra utpräglade småbruksområden i landet, synas förhållandena i Norrland knappast kunna åberopas såsom skäl för utvidgning av möjligheterna att erhålla statsbidrag till jordförbättring för fastigheter med en areal överstigande 10 hektar.

Med anledning av vad ovan anförts anser sig lantbruksstyrelsen icke böra förorda, att den av motionärerna föreslagna ändringen av meranämnda kungörelse den 12 oktober 1934 skulle avse enbart Norrland.»

Totala antalet brukningsdelar m. m. inom Sverige, länsvis.

L ä n	Totala antalet brukningsdelar	Antal brukningsdelar om 10 hektar åker eller därunder	Antal brukningsdelar under 10 hektar åker i procent av totala antalet
Stockholms stad	70	35	50.0
Stockholms län.....	11,615	7,465	64.3
Uppsala »	8,796	4,495	51.1
Södermanlands »	10,561	6,187	58.6
Östergötlands »	16,713	10,335	61.8
Jönköpings »	19,100	16,009	83.8
Kronobergs »	18,074	16,481	91.2
Kalmar »	16,640	11,143	67.0
Gotlands »	7,496	4,774	63.7
Blekinge »	9,927	8,170	82.3
Kristianstads »	23,555	16,606	70.5
Malmöhus »	22,521	13,281	59.0
Hallands »	14,093	9,640	68.4
Göteborgs och Bohus »	15,956	13,660	85.6
Älvsborgs »	29,923	24,563	82.1
Skaraborgs »	25,940	16,272	62.7
Värmlands »	29,850	25,458	85.3
Örebro »	18,021	13,704	76.0
Västmanlands »	9,522	4,998	52.5
Kopparbergs »	23,126	20,842	90.1
Gävleborgs »	17,941	14,805	82.5
Västernorrlands »	23,224	21,942	94.5
Jämtlands »	14,387	13,218	91.9
Västerbottens »	24,643	23,272	94.4
Norrbottnens »	16,923	16,246	96.0

Med förevarande framställning avse motionärerna i första hand att utvidga stödet åt det norrländska jordbruket genom upphävande av gällande arealbegränsning i villkoren för utlämnande av statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit, torde emellertid jordbruk på över 10 hektar åker i Norrland knappast kunna betecknas såsom ofullständiga. Utskottet anser sig följaktligen icke kunna i denna ordning tillstyrka ökad hjälp åt jordbrukarna i Norrland. Härtill kommer, att det statsanslag, som står till förfogande för bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk, varom här är fråga, icke är tillräckligt för att tillgodose nuvarande efterfrågan. En ändring i den riktning, motionärerna föreslagit, skulle medföra ökat behov av statsmedel för ändamålet och, därest icke erforderliga medel anvisas, minskade möjligheter för småbrukarna att erhålla ifrågavarande bidrag.

Utskottet.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att frågan om stödåtgärder för det norrländska jordbruket senare under riksdagen torde komma att bliva föremål för ingående och allsidig prövning i anledning av propositionen nr 284 angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 265 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 april 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 59.
